

Bemærkninger til forslaget

Det er forslagsstillernes opfattelse, at EF-Domstolens politiske virke må høre op, og at den danske regering klart må sige fra over for den integrationsivrige linje, som bliver ført af EF-Domstolen uden parlamentarisk eller demokratisk indflydelse.

Begrundelse

Det er talrige gange vist, at aktøren, når det gælder om at skabe yderligere integration i EU, ikke er et folkevalgt organ. Det er derimod EF-Domstolen, som i dom på dom udvider EU's magtområder, tillægger EU-institutionerne kompetencer, som traktaterne ikke har tiltænkt dem, eller overfører kompetencer mellem traktater og ændrer på de traktatfæstede spilleregler. Forslagsstillerne er stærkt bekymrede over denne udvikling med EF-Domstolen som politisk aktør og ser det som en trussel mod de grundlæggende demokratiske principper, at en ikke-folkevalgt domstol kan træffe afgørelser om traktaternes grundlæggende udformning.

Eksempelvis sås det i Keckdommen (C-268/91), hvor EF-Domstolen detaljeregulerede inden for markedsføringsreglerne. I bogen »EU-ret i kontekst« side 218 formulerer Hjalte Rasmussen det således: »Keckdommen illustrerer godt et aspekt af det problem, som handler om EF-domstolens angivelige policymaking eller ligefrem dens judicielle aktivisme, dens judicial activism, som er omhandlet i kapitlerne 1 og 6 ovenfor. Dette problem handler om, hvorvidt det er videnskabeligt hensigtsmæssigt at underkaste en institution som Domstolen en policy-analyse, hvilket jo forudsætter, at den i større eller mindre grad er involveret i politiseren – i politikmageri.« (Hjalte Rasmussen: »EU-ret i kontekst« 5. udgave, 2003)

Af andre domme, hvor EF-Domstolen har optrådt politisk eller ændret i de grundlæggende spilleregler, skal følgende nævnes:

- Tjernobyldom i C-70/88, hvor domstolen ved at tillægge Europa-Parlamentet søgsmålskompetence ændrede på magtdivisionen i traktaterne.
- Costa/ENEL-dommen C-6/64, hvor EU-retten blev givet forrang frem for national ret, og i øvrigt kom-

plimenteres af C-106/77, der tillægger de nationale domstole kompetence til at tilsidesætte de nationale parlamenters love, såfremt de er i strid med EU-retten.

- Cassis de Dijon-dommen C-120/78, som udvidede undtagelsesbestemmelserne i TEF, artikel 30.

Hertil knytter sig den nylige afgørelse fra Retten i Første Instans, der flytter dele af søjle II om det forsvars- og udenrigspolitiske samarbejde til søjle I, jf. T-306/01. Der er i den juridiske teori bred enighed om, at disse domme er eksempler på markante ændringer i EF-traktaternes indhold.

Danske regeringer har i årtier accepteret denne udvikling og bøjet sig for den – upåagtet at tiltrædelsesloven af 1972 kun forpligter Danmark til at respektere de indgåede traktater, jf. lovens § 2, jf. § 4. Det hidtil mest bemærkelsesværdige eksempel på EF-Domstolens politiseren er dommen C-176/03, hvor EF-Domstolen opfandt ny hjemmel til inden for det indre marked (søjle I) at kunne strafpålægge manglende overholdelse af vedtagne regler. En sådan hjemmel findes ikke i nogen af de i tiltrædelsesloven nævnte traktater eller konventioner.

Uanset at tiltrædelsesloven ikke indeholder denne hjemmel, har justitsministeren i flere udtalelser – bl.a. i samråd i Europaudvalget den 14. oktober 2005 – givet udtryk for, at den danske regering agter at følge EF-Domstolens politiske beslutning om at overføre magt fra den mellemstatslige del af EU-samarbejdet (søjle III) til det overstatslige samarbejde i det indre marked (søjle I) og således vil lade sig forpligte af de beslutninger, denne nye institutionelle indretning vil afstedkomme.

Uanset at danske regeringer i årtier har siddet denne udvikling overhørig, er der god grund til at huske, hvad Højesteret sagde om grundlovens § 20 i sin dom af 6. april 1998 (grundlovssagen). Her anføres følgende under punkt 9.6: »Danske domstole må derfor anse en EF-retsakt for uanvendelig i Danmark, hvis der skulle opstå den ekstraordinære situation, at det med den fornødne sikkerhed kan fastslås, at en EF-retsakt, der er opretholdt af EF-Domstolen, bygger på en an-